

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98, TBMM İçtüzüğü' nün 96. Maddeleri uyarınca Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 29.09.2026

Asu Kaya
Osmaniye Milletvekili

Anayasa'nın 56'ncı maddesi son derece nettir: "Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir."

Osmaniye'nin Düziçi ilçesinde yapılması planlanan çimento fabrikası projesi, ilçede yaşayan yurttaşlar, çevre örgütleri ve sivil toplum kuruluşları tarafından ciddi çevresel kaygılarla karşılanmaktadır.

Düziçi'ndeki yurttaşlar yaptıkları eylemde; projenin tarım alanları, su kaynakları ve yerleşim alanları üzerindeki olası etkilerine dikkat çekmiş, ilçenin havasının, suyunun ve toprağının korunması gerektiğini ifade etmiştir.

Çimento üretim tesislerinin hava emisyonları, partikül madde, toz ve çeşitli kirleticiler bakımından çevresel etkiler oluşturabileceği; bu etkilerin tarım alanları ve su kaynakları açısından ayrıca değerlendirilmesi gerektiği bilinmektedir. Düziçi gibi tarımsal üretimin sürdürüldüğü bir bölgede yapılması planlanan tesisin yer seçimi, kapasitesi, emisyon değerleri, hammadde ve yakıt kullanımı, atıkların bertarafı ile çevredeki tarım alanları ve su kaynaklarına etkisinin bilimsel ve şeffaf biçimde ortaya konulması kamu yararı açısından zorunludur.

Ayrıca kamuoyunda, tesis kapsamında atıkların yakılarak enerji elde edilmesine ilişkin endişeler de dile getirilmektedir. Bu nedenle projenin yalnızca ekonomik ve istihdam boyutuyla değil; çevre, halk sağlığı, tarımsal üretim ve doğal kaynakların korunması açısından bütüncül biçimde değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Osmaniye'nin Düziçi ilçesinde yapılması planlanan çimento fabrikası projesinin güncel hukuki ve idari durumu nedir?

2. Projeye ilişkin yürütülen Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) sürecinin kapsamı ve güncel hukuki durumu nedir? Bağımsız bilim insanlarının ve akademisyenlerin tarafsız etki değerlendirmeleri dikkate alınmış mıdır?
3. Anayasa'nın 56. maddesinde güvence altına alınan "Sağlıklı Çevrede Yaşama Hakkı" açıkça ihlal edilme riski taşıırken, Düziçi gibi bir tarım ve su havzası bölgesinde sanayileşmeye izin verilmesindeki kamu yararı nedir?
4. Söz konusu çimento fabrikasının planlandığı alanın tarım arazilerine, su havzalarına, ormanlık alanlara ve yerleşim yerlerine mesafesi ne kadardır?
5. Tesisin faaliyete geçmesi durumunda günlük su tüketim miktarı ne olacaktır? Bölgenin su kaynaklarına, yeraltı su seviyesine ve Düziçi'nin tarım alanlarına vereceği emisyon hasarına dair Bakanlığınızca hazırlanmış bağımsız bir etki raporu var mıdır?
6. Projenin insan sağlığı üzerindeki olası etkilerine ilişkin bağımsız bir halk sağlığı değerlendirmesi yapılmış mıdır?
7. Tesiste atıkların yakıt olarak kullanılması veya atıktan enerji elde edilmesi planlanmakta mıdır? Planlanıyorsa bunun sonucunda oluşabilecek emisyonlar, kül ve kalıntıların bertarafı konusunda hangi standartlar uygulanacaktır?
8. Proje kapsamında alternatif yer seçimi değerlendirilmiş midir? Değerlendirildiyse mevcut alanın hangi bilimsel ve teknik kriterler doğrultusunda tercih edildiği açıklanacak mıdır?
9. Düziçi halkının projeye ilişkin görüş ve itirazlarının alınması amacıyla ÇED kapsamında halkın katılımı toplantısı yapılmış mıdır? Yapılmadıysa ne zaman yapılacaktır?
10. Düziçi halkının, muhtarların, yerel üreticilerin ve sivil toplum kuruluşlarının projeye karşı gösterdiği kitlesel tepki ve sunduğu hukuki itirazlar Bakanlığınızca dikkate alınarak süreç derhal durdurulacak mıdır?